

Kraków

Szkolenie dla rodziców uczniów klas 1-3
w ramach kampanii profilaktycznej

#Zobacz #Zapytaj #Zareaguj

Celem kampanii #ZOBACZ, #ZAPYTAJ, #ZAREAGUJ jest skoncentrowanie uwagi opiekunów na czasie spędzonym przez dzieci w świecie Internetu. Kampania ma na celu zwiększenie świadomości opiekunów na temat wpływu, jaki cyfrowa rzeczywistość może mieć na rozwój i bezpieczeństwo dzieci oraz budowanie zdrowszych i bardziej odpowiedzialnych relacji z technologią, a także wspieranie bezpieczeństwa dzieci w obliczu cyfrowych wyzwań.

#Zobacz #Zapytaj #Zareaguj

Nowe media

Badania...

Raport Urząd Komunikacji Elektronicznej, badanie dzieci i rodziców 2022 r.:

- Dzieci zwykle zaczynają korzystać z telefonu komórkowego w wieku **7- 10 lat (7-8 lat 38,3%, 9-10 lat 41,4%)**. Niemal każde dziecko ma telefon typu smartfon (96,9%).
- Najczęściej przygodę z internetem dzieci zaczynają w wieku **7-8 lat (38,8%)**, ale aż **23,1 %** dzieci mówiło, że zaczęło korzystać z sieci mając 5-6 lat. Dzieci najwięcej czasu spędzają w internecie oglądając filmiki na YouTube, grając w gry, przeglądając strony internetowe oraz korzystając z komunikatorów i portali społecznościowych.

Badania...

Raport zrobiony na zamówienie Rzecznika Praw Dziecka „Dziennik codziennej aktywności dzieci i młodzieży” 2023 (badanie, wrzesień 2022 r.).

W grupie wiekowej **7-9 lat**:

- 19% korzysta z **mediów społecznościowych** rano,
- 13% w południe,
- 19% wieczorem.

Telewizję lub filmy rano ogląda 47% dzieci w tym wieku,

- w południe 32%,
- wieczorem 56%.

Nowe media- wybrane zagrożenia

Niebezpieczne treści:

- pornografia,
- materiały zawierające przemoc,
- wulgaryzmy,
- mowa nienawiści, tzw. hejtowanie,
- challenge (wyzwania),
- patostreamy (negatywne skutki to m.in.. promowanie niebezpiecznych i szkodliwych zachowań, zachęcanie do wpłacania pieniędzy, mogą również powodować negatywne emocje – z raportu Dyżurnet 2021).

Inne Zagrożenia:

- **Doxing** - wyszukiwanie informacji osobistych i wykorzystywanie ich przeciwko tej osobie.
- **Grooming** - uwodzenie dzieci przy użyciu portali społecznościowych, komunikatorów, chatów, forów.
- **Cyberprzemoc** - publikowanie materiałów ośmieszających lub kompromitujących, straszenie lub szantażowanie, podszywanie się pod kogoś innego.

Cyfrowa historia dziecka

- **Sharenting** to regularne zamieszczanie przez rodziców w internecie, głównie na portalach społecznościowych, blogach, forach dyskusyjnych, szczegółowych informacji, zdjęć i filmów z życia dzieci.
- **Wizerunek to dobro osobiste.** Rodzice są odpowiedzialni za to, jaką cyfrową historię stworzą swojemu dziecku w sieci.
- Zdjęcia zamieszczane w internecie zostają w nim **na zawsze**,
- **Zakładanie kont na portalach społecznościowych dzieciom poniżej wieku wskazanego w regulaminach.**

Konsekwencje...

- Eksperci z Dyżurnet.pl od wielu lat analizują treści nielegalne w internecie. Często spotykają się oni z **kolekcjami treści pedofilskich**, które zawierają również neutralne zdjęcia dzieci zebrane z mediów społecznościowych.
- **Doxing, czyli wykorzystanie danych z sieci przeciwko tej osobie.** Na podstawie zdjęć dziecka można ustalić np. jego miejsce zamieszkania. Do skutecznej kradzieży tożsamości wystarczy imię i nazwisko, data urodzenia i adres. Często te informacje znajdziemy na naszych profilach w mediach społecznościowych. Brytyjski bank Barclays szacuje, że do 2030 r. sharenting będzie przyczyną 2/3 przypadków kradzieży tożsamości osób nieletnich.

Cyfrowy autorytet

- Dzieci w wieku wczesnoszkolnym biorą przykład z zachowania rodziców.

To jak rodzice korzystają z mediów będzie miało wpływ na zachowanie dziecka w internecie.

- **Warto pytać dziecko o zgodę** na umieszczenie jego zdjęcia. W ten sposób uczymy je poszanowania prywatności i zaznaczamy wartość wizerunku. Dziecko, którego prywatność jest szanowana, będzie ostrożniej rozporządzać wizerunkiem swoim i cudzym w przyszłości.

Zanim udostępnisz...

Warto zastanowić się, czy:

- mamy włączone ustawienia prywatności (np. grupa odbiorców posta na facebooku) oraz **wyłączone** dodatkowe dane (geolokalizacja, adres),
- materiał jest bezpieczny dla dziecka (**nie ośmiesza, nie upokarza, nie naraża, nie ma charakteru intymnego**),
- Hashtagi i opis posta może naprowadzić na zdjęcie osobę o skłonnościach pedofilskich (np. **#pierwszakapiel**),
- Konieczne jest udostępnienie danego zdjęcia? Czy zachowujemy **umiar** w udostępnianiu informacji w social mediach?
- Warto również ustalić **wspólne zasady** udostępniania wizerunku dziecka z najbliższymi członkami rodziny.

Co może zrobić rodzic?

1. Wprowadzić w domu **zasady** dotyczące korzystania z Internetu, gier, mediów społecznościowych i je monitorować.
2. Pamiętać, że możliwość zagrania lub dodatkowy czas na grę nie powinny być nagrodą za dobre zachowanie, wyniki w nauce czy posprzątanie pokoju.
3. Porozmawiać z dzieckiem o podstawowych zasadach bezpieczeństwa w Internecie i uzgodnić, aby zgłaszało każdą sytuację, w której spotka się z tzw. hejtem w sieci, czy agresją ze strony graczy.

Co może zrobić rodzic?

4. **Interesować się** tym, co dziecko ogląda w Internecie i w co gra. Sprawdzać czy wybierane gry są dostosowane do wieku dziecka. Skorzystać z systemu oceny gier PEGI.

**DWA POZIOMY INFORMACJI W PRZEWODNIKU:
OZNACZENIA WIEKOWE PEGI**

DESKRYPTORY TREŚCI

Co może zrobić rodzic?

5. Zainstalować zabezpieczający „filtr”, który ochroni urządzenie dziecka przed niepożądanymi treściami w Internecie.
6. Zadbać, aby dziecko uczestniczyło w zajęciach niezwiązanych z komputerem, rozbudzać jego **zainteresowania** poza cyberprzestrzeń, stwarzać okazję i zachęcać je do **ćwiczeń fizycznych**.
7. Zwracać uwagę na to, w jaki sposób sam korzysta z Internetu i telefonu.

Cyfrowe zasady dla całej rodziny

CYBERkontrakt

- To umowa, która będzie dotyczyć całej rodziny, **również rodziców** 😊
Rodzice, których autorytet jest szczególnie ważny w okresie wczesnoszkolnym, nadają takiej umowie szczególną wagę
- Zasady mają na celu zachowanie **higieny cyfrowej** i zmniejszenie negatywnego wpływu ekranów na życie nasze i naszych dzieci
- Kontrakt **warto zapisać i powiesić** w miejscu widocznym dla każdego członka rodziny
- Zasady powinny **być jasne i proste**
- Kontrakt powinien zawierać też informację o tym, że w razie krzywdy lub zagrożenia w internecie dziecko może zwrócić się do rodzica

CYBERkontrakt

- Limit dzienny korzystania z urządzeń cyfrowych pomiędzy 1 a 2 godzinami z przerwami pod opieką rodziców (dla dzieci w wieku 6-12 lat zalecany czas to do 2 godzin dziennie).
- **Przed snem wyciszamy się.** Godzinę przed spaniem wyłączamy ekrany, a wieczorem nie oglądamy intensywnych treści.
- Posiłki **jemy wspólnie bez ekranów** (zasadę można rozszerzyć na inne rodzinne aktywności).

CYBERkontrakt

- **Odkładamy „ekrany” w jedno miejsce w domu** (aby nie uczyć się nawyku noszenia telefonu przy sobie przez cały czas. Może to być to samo miejsce, gdzie trzymamy klucze).
- Znajdźmy codziennie czas na **wspólny wysiłek fizyczny** bez ekranów (może to być spacer, gra w piłkę, jazda na rowerze, taniec).
- **Grajmy i bawmy się bez ekranów.** W tym czasie wyciszmy telefony i wyłączmy telewizor w tle...
- Nie korzystamy z ekranów w trakcie przechodzenia przez jezdnię i podczas jazdy na rowerze. Rodzice dodatkowo nie korzystają z ekranów w trakcie prowadzenia samochodu!!!

Interwencja rodzicielska

1. Jasne zasady.

Dziecko potrzebuje jasnych reguł dotyczących korzystania z mediów. Ustalając zasady upewnij się, że dziecko rozumie, w jaki sposób powinno się zachowywać. Przykładowe zasady:

- **Zanim włączę komputer, tablet, smartfon, lub TV, zapytam o zgodę.**
- **Mogę używać komputera, tabletu, smartfona lub TV w sumie nie dłużej niż godzinę dziennie.**

Dziecko musi również wiedzieć jakie konsekwencje wiążą się z nieprzestrzeganiem reguł. Uprzedź, kiedy i jakie wyciągniesz konsekwencje,

np. Jeżeli nie będziesz przestrzegał zasad, kolejnego dnia nie będziesz korzystać z komputera.

2. Odwołaj się do zasad.

Przypomnij dziecku, na co jesteście umówieni i jakie konsekwencje poniesie, jeżeli nadal będzie naruszało zasady.

np. Umówiliśmy się, że możesz oglądać bajki przez 30 min dziennie. Jeżeli nie wyłączysz teraz TV, jutro nie obejrzysz bajki.

3. Opisz sytuację.

Powiedz dziecku co widzisz.

np. Ustaliliśmy, że możesz grać przez 15 min. Ten czas już minął, a ty nadal grasz, co oznacza że łamiesz ustalone zasady.

4. Powiedz o swoich uczuciach.

To, jak się czuje rodzic, ma duże znaczenie dla dziecka. Dlatego warto się do tego odwołać:

np. Złoszczę się, kiedy drugi raz proszę cię o wyłączenie komputera.

5. Powiedz o swoich oczekiwaniach.

Poinformuj dziecko o tym, czego od niego oczekujesz:

np. Oczekuję, że w tym momencie wyłączysz TV.

6. Wyciągnij konsekwencje i nazwij uczucia dziecka.

Gdy inne działania nie pomogły, wyciągnij konsekwencje:

np. Jutro nie będziesz mógł korzystać z komputera i tabletu.

Kiedy postawisz dziecku granicę, może zareagować na to różnymi emocjami, np. złością, rozzaleniem, zdenerwowaniem. Odzwierciedl wówczas jego uczucia mówiąc:

np. Denerwujesz się, że musisz wyłączyć komputer.

Wpływ ekranów na mózg i rozwój poznawczy

Częstsze rozpraszenie się

Bóle głowy, problemy ze snem

Mniejsza samokontrola

Słabsze zdolności komunikacyjne

Pogorszenie pamięci długotrwałej

Dziecko doświadczające cyberprzemocy

Rodzice są ekspertami od swoich dzieci i znają je najlepiej. Jeśli w zachowaniu dziecka pojawi się zmiana, która budzi niepokój możliwe, że dziecko doświadczyło cyberprzemocy.

[#Zareaguj.info](https://zareaguj.info)

Dziecko jako sprawca cyberprzemocy

- Jeśli twoje dziecko jest sprawcą cyberprzemocy, również może odczuć skutki takiej sytuacji utrwalają się u nich zachowania agresywne, obniża się poczucie odpowiedzialności za własne działania, może nasilać się skłonność do zachowań aspołecznych w przyszłości
- Jeśli widzisz, że twoje dziecko żałuje tego, co zrobiło i chciałoby naprawić sytuację, wspieraj je. Ono też przeżywa w tym momencie trudne emocje i nie jest mu łatwo.

Nadużywanie gier i Internetu przez dziecko jako sygnał problemów

Czynniki chroniące

- dobre relacje z rodzicami, (dobra komunikacja, poczucie zrozumienia i akceptacji oraz poczucie bezpieczeństwa),
- wsparcie od rodziców,
- akceptacja siebie,
- sport i aktywność fizyczna,
- zaangażowanie w naukę,
- pozytywne relacje z rówieśnikami,
- odpowiednie praktyki wychowawcze rodziców.

Kiedy należy skontaktować się ze specjalistą?

w sytuacji, w której dziecko:

- każdą okazję wykorzystuje do sięgania po komputer, tablet, smartfon,
- złości się, gdy ktoś lub coś przeszkadza mu w korzystaniu z cyfrowych mediów,
- kłamie co do czasu spędzanego przed ekranem, np. zamyka drzwi i robi to poza kontrolą rodziców,
- traci zainteresowanie aktywnościami, które wcześniej sprawiały mu radość.

Gdzie szukać pomocy?

W obszarze rodziny

- Rozmowa, wprowadzenie zasad korzystania z gier/Internetu
- Zadbanie o nowe aktywności dziecka (interesujące je zajęcia oraz czas spędzany z rodzicami)
- **U specjalisty**
- w poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- u terapeuty uzależnień

Ważne telefony i adresy

- **Punkt konsultacyjny, Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie 12 411 41 21 w. 115**
- **Telefon: 800 100 100**, bezpłatna anonimowa pomoc telefoniczna oraz online dla rodziców i nauczycieli w zakresie m.in. bezpieczeństwa w sieci.
- **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111**, bezpłatna infolinia dla dzieci i młodzieży, prowadzona przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka 800 12 12 12**, bezpłatna linia interwencyjna dla dzieci i młodzieży.
- **Zespół ekspertów Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej, Dużurnet.pl**. Na ich stronie internetowej znajduje się formularz za pomocą, którego można zgłaszać internetowe treści, które są nielegalne, w tym te dotyczące przemocy wobec dzieci: <https://duzurnet.pl/>
- **Poradnia Dziecko w Sieci** – poradnia stacjonarna i online dla dzieci, które doświadczyły przemocy w internecie. Poradnia działa w ramach Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, **22 826 88 62**, poradniadws@fdds.pl

Materiały dla rodziców:

- Kampania „**Domowe zasady ekranowe**” – zbiór zasad, które rodzice mogą wprowadzić w domu. Do tego baza wiedzy i poradniki co robić, gdy dziecko nadużywa sieci:

<https://www.domowezasadyekranowe.fdds.pl/>

- Kampania „**Bądź z innej bajki**” o realności zagrożeń w internecie. Na stronie znajdują się bajki dla dzieci i rodziców, które przybliżają w przystępny sposób tematykę zagrożeń w internecie:

<https://www.gov.pl/web/badz-z-innej-bajki>

- Karty pracy dla dzieci „**Rysia i Tolek na Cyberzachodzie**”. Karty pracy są dostępne za darmo i zawierają ćwiczenia, które pomogą dzieciom nauczyć się podstawowych rzeczy związanych z poruszaniem się po internecie. Zadania poszerzają wiedzę m.in. na temat zagrożeń jakie mogą spotkać dzieci w internecie:

<https://fundacjapozaschematami.pl/wp-content/uploads/rysia-i-tolek-na-cyberzachodzie.pdf>

- Poradnik o cyberprzemocy dla rodziców (do pobrania z tej strony). W poradniku znajduje się również rozdział „Moje dziecko jest sprawcą cyberprzemocy”

<https://www.gov.pl/web/niezagubdzieckawsieci/do-poczytania>

- Strona dla dzieci i rodziców „Necio”. Na stronie znajdują się materiały edukacyjne (gry, piosenki, filmiki, aplikacja do pobrania). Necio uczy dzieci i rodziców bezpiecznego korzystania z internetu, ale również korzystania z internetu w sposób wartościowy, ciekawy.

<https://www.necio.pl/>

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

**Miejskie Centrum
Profilaktyki Uzależnień
w Krakowie**